

Roman

ilustrovan družinski tednik izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 12. februarja 1931

Štev. 7

Krvnik in ženske

Od tistih dob, ko je „Eva“ zapeljala Adama na jabolčno pojedino, pri čemer je kača prevzela vlogo sadnega life-ranta,“ kakor se je tako nazorno izrazil neki esejist, so se časi že precej izpremenili — le ženska je tako rekoč ostala taka kakor je bila: velika zapeljivka in nerazumljiva sfiga. Samo v nečem si nismo edini: eni povzdiguje-mo Evino nežno potomstvo v nebo in častimo njene duševne in telesne kreposti, drugi pa ga preklinjamo kot hudičevu zalego in vir vsega zla na tem grešnem svetu.

Takega mnenja je bil tudi morilec, ki so ga ondan obglavili v francoskem mestu Rouenu. Ko je imel glavo že na tnalih, je še s poslednjimi močmi zavpil v svarilo vsem živim: „Varujte se žensk! Oné so me zapeljale v umor!“ Zato bi ga bila kmalu doletela še druga, hujša smrt: ženske, ki so bile med gledalci v večini, so ga hotele linčati...

Manj tragična, pa tem bolj žalostna je druga istorija:

V Znojmu na Češkem so imeli pred nekaj tedni po več desetletjih prvič spet eksekucijo. Prebivalstvo je bilo kakor v vročici. In spet so bile ženske najbolj neugnane med vsemi: na krvnikov prihod so se pripravljale ko drugod na sprejem Willyja Fritscha. Čakale so ga na postaji in ga obsule s cvetjem, cigaretami in drugimi dobrotami, v zameno pa so dobile — avtogramne...

O tem krvniku gre povest še dalje: ko je odhajal iz Znojma, je nesel s seboj 600 ženitnih ponudb...

In še dalje gre ta povest o znojmskem krvniku, ki ga je zadela kazen za greh, da je

Ramon Novarro ljubljenc našega ženskega sveta, je dobil brke. (Foto MGM)

ženskam verjel in se prevzel: vlada ga je odstavila, ker je novinarjem dajal izjave o svojih „vtisih“ v lepem mestecu Znojmu.

Pa naj bo dovolj. Saj naposled ženske niso same krive, da so tako „udarjene“ na vse,

kar je nenavadno, ekscentrično in, če dovolite, brutalno: take so, kakršne jih je rodila nam vsem skupna mati Eva ob asistenci kače, brez katere ne bi bilo ne nas ne vas:

velike zapeljivke in nerazumljive sflinge. **a. r.**

Napisala Ina

Preteklo sredo sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljala iz Zagreba v Beograd. Pri povratku so ju povsod navdušeno sprejemali. Pred odhodom sta suverena podarila 55.000 dinarjev za zagrebške sirote.

Nj. Vel. kraljica Marija je odpotovala v Romunijo, kamor je prišla prejšnji četrtek.

V nedeljo je bila proslava 60letnice našega pisatelja Fr. Sal. Finžgarja, trnovskega župnika in književnega tajnika družbe sv. Mohorja. Največje njegovo delo je zgodovinski roman „Pod svobodnim solncem“.

Pretekli teden je snežilo po vsej državi razen v nekaterih krajih Dalmacije.

V soboto se prične žrebanje dobitkov vojne škode.

V kratkem prično regulirati Ljubljano. Kredit 6 milijonov dinarjev je zagotovljen.

V kratkem dobimo nov obrtni zakon in nov zakon o zavarovanju delavcev.

*

Pri občinskih volitvah v Celovcu so največ glasov dobili socialni demokrati, za njimi pa krščanski socialisti. Najbolj je padla velenjska stranka in sicer z 11 na 4 mandate.

V ponedeljek je poteklo 50 let, kar je umrl največji ruski pisatelj Dostojevskij. Njegova svetovno znana dela „Bese“, „Brate Karamazove“, „Zločin in kazen“ in „Selo Stepančikovo“ nam je prevlel Vladimir Levstik, razen tega pa imamo v prevodu tudi njegovega „Idijota“ in „Igralca“.

H krstni predstavi novega Chaplinovega filma „Luči vlemesta“, ki je bila te dni v Losangelesu, je prišlo okrog 50.000 ljudi. Za vzdrževanje miru je bilo treba 400 stražnikov, ki so morali poseči po plinu za solze, da so obvladali ta naval.

Danes bo slavnostno otvorjena in blagoslovljena vatikanska oddajna radijska postaja, ki jo je papežu podaril izumitelj Marconi. Ta dan bo papež govoril v latinščini vsemu svetu.

Francija bo povečala svojo vojno mornarico. Zaenkrat misli zgraditi novo križarko s 25.000 tonami in dve manjši, ki bosta imeli po 10.000 ton.

V Rimu je umrl bivši italijanski zunanji minister senator Tittoni.

V poljskem parlamentu so se v soboto stekli vladni in opozicijski poslanci.

Italijanski letalci, ki so leteli v Brazilijo, se vračajo v Evropo.

V Rimu so prijeli anarhista Schirruja, ki je pripravljaval atentat na italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija.

Topla poletna noč je dihala nad samotnimi vilami in nizkimi delavskimi hišicami v predmestju. Mir se je širil vsepovsod, zamamljal vse, kar je mogel dojeti, in čutili je bilo le skrivnostno drhtenje noči.

Mila, tovarnarjeva edinka, je sedela v pletenem gugalniku na balkonu. Bila je sama. Očka je odpotoval, mama je že davno legla in služinčad je tudi že šla k počitku. Od pasje hišice na vrtu se je čulo enakomerno sopenje, znamenje, da tudi Karo spi. Le Mila je bdela. V ljubki rožnati pižamici se je gugala na stolu in sanjerala.

„Četrtek, petek, sobota,“ je štela na drobne prstke. Še tri dni. V nedeljo se pripelje Boris in jo zasubi. In potem bo nevesta. Nevesta! Kako čudno sladka, in vendar z neznano bolešno slutnjo zastrta beseda. Čez tri mesece bo poroka. Žena postane. Žena — za vse življenje, njegova, ki ga sedaj še niti dobro ne pozna. Dvajsetletna in že žena!

Zastrmela se je v noč. Velika, svetla zvezda je šinila čez nebo in izginila na obzorju. Bela progja je presekala noč. Kakor bi se bila utrgala struna.

V njej se je zganilo nekaj novega, misli so se preklale in šinile v grozo, kakor tista zvezda. Padla je zvezda v nova lobzorja. Tako človek časih — morda za trenutek — pade, za hip se mu odpre nekaj novega, pade in nekje obvisi; misel ne more več nikamor, ostane v objemu nemira ali v omami strasti.

Morda se je tudi Mila nahajala tedaj v takšnem stanju. Prav tedaj, ko se je utrnila zvezda, je doživela nekaj globokega. Planilo je čez njene duha kakor val, ki se v silovitosti razbije.

Čigava je bila? ji je zatrepalo srce. Koga je v tem

hipu poljubila smrt? Ali dete nebojgleno, ki jo je sprejelo vdano, nezavedno? Morda je onemila ustne mladeniča ali mladenke, vriskajoče v preserni mladosti? Ali je poljubila v strasti trudno, po moževih poljubih koprnečo ženo? Morda je presenetila moža, računajočega, skrbečega sredi dela? O, ali je pa samo obiskala podstrešno sobico osamele starke. Ljubeče, kot njena poslednja in edina prijateljica, jo je pogladila po razoranem licu in ji dihnila poljub na ustne, pregibajoče se v vedni molitvi? Morda? Kdo ve?

Mila je stresla kodrasto glavico in se močneje zagugala na stolu, kakor da hoče s tem pregnati neljube misli.

In spet je utonila v sanjarjenje. Misli so se razpredale in ovijale nalik nežni pajčevini njeno utrujeno glavico.

Boris? Ali ga sploh ljubi? Lep je, eleganten, inteligenčen, rada ga vidi, njegova družba ji je prijetna. Če se to more imenovati ljubezen, ga ljubi. In kar je glavno, očku je všeč inženjer Boris Grabnar. Sin njegovega prijatelja je. S tem zakonom hoče oče še bolj utrditi staro prijateljstvo. Že prve dni je opazila Mila, da je naklonjen njuni ljubezni.

Boris je uslužben v sosednjem mestu. Vsako nedeljo je prihajal k njim in spremljal Milo na izprehodih. In tako je iz tovarštva nastalo prijateljstvo in morda tudi ljubezen. Boris je prvi možki, ki se ji je približal. Tudi on je trdil, da je ona njegova prva in edina ljubezen. Tako prepričevalno ji je to zatrjeval, da ni Mila še nikoli podvomila o tem.

Četrtek, petek, sobota, je štela na rožnatih prstkih... In potem bo — nedelja. Oblekla bo preprosto sinjo haljico, da bo kot nežen, zlatokoder

angelček. In pri slovesu bo poklicala Borisa na vrt, tja, kjer cveto njene kamelije, in mu bo poklonila največjo, najlepšo. O, kako bo vesel!

Nevesta! Le kot lepa, rožna sanja se ji je zdelo zdaj to ime...

Nenadoma se je Mila nemirno zganila. Hladno je zavnelo preko balkona. Zazdelo se ji je, da ni več sama. Nekdo je bil pri nji, in jo je gledal, gledal. Okrenila se je. Pogled ji je prepaden obstal.

Pri vratih balkona je stalo neznano lepo dekle in se ji smehljalo tožno, pokojno. Črni kodri so ji v neredu padali na čelo, kakor da jih je zvihrala silna bolešt. Bolno je zrla v Milo.

Kdo je? Zakaj je prišla? so se nagrmadila vprašanja v Milini glavici.

Tujka je spregovorila. Neskončna bolečina je vela iz njenih besed.

„Gospodična! Boris ne sme biti vaš mož! Ne smete biti nesrečni. On vas ne ljubi. Zaradi denarja vas hoče. Da, zaradi denarja se je odločil za vas in mene — zavrgel!“

„Lažeš!“ je hotela krikniti Mila neznanki v obraz. Pa so jo tako žalostno, tako trpeče gledale njene oči, da je z muko komaj izdavnala:

„Kdo ste?“

„Njegova Breda!“ je dihnil glas. In še enkrat je goreče pristavil:

„Ne smete se poročiti z njim. Ne ljubi vas!“ Tujka se je obrnila.

„Odkod prihajate? Kdo vam je odprl?“ je zaklicala za njo Mila, ki se je šele takrat docela zavedla.

A mladenka se ni okrenila. Ni odgovorila. Neslišno so se zaprla vrata za njo.

Mila se je nagnila čez balkon. Noben korak se ni oglasil na pesku. Le Karo se je nemirno zganil v svoji utici in pritajeno zarenčal.

Zona jo je obšla. Kako je prišla, kako je odšla? Ni mogla, ni si upala reševati te zagonetke. Vsa plaha je odšla

Vaša in naša želja je, da

„Roman“ razširi obseg.

Sami ste krivi, da ga še ni:

1. ker list posojujete dalje;

nič manj pa zato,

2. ker z naročnino odlašate.

Torej?

v spalnico in se zarila v blazine.

„Zaradi denarja se je odločil za vas in mene zavrgel!“ ji je jokal dekletov glas v ušesih.

„Uboga, uboga!“ je čustvovala usmiljeno. „Gotovo je prišla od daleč in ponoči, sirotica! Boris? Da je tak lopov;“ ga je obsojala in rila s prsti v blazino.

„Ne, ubožica, ne bom ti na poti.“ je šepnila v polsnu. „Boris mi je lagal. Takoj zjutraj mi pišem, da ga nočem. Naj vzame tebe, Breda...“

V teh mislih je zaspala v težek, nemiren sen.

*

Inženjer Boris Grabnar je v petek prebiral pošto. Najprej je odprl rožno, dišeče pisemce; vedel je, da je od Mile. Čital je. Oči so se mu širile. Obraz je bledel. Mila je pisala:

Veledenjeni gospod!

V nedeljo se ni treba truditi k nam. Ne mislim se poro-

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.395. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vsetletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

čiti z vami. Bila bi oba nesrečna, ker vas ne ljubim. Breda vas ima rada. Danes ponoči je bila pri meni.

Poročite se z njo in bodita srečna!

Mila.

„Torej tako, tako! Breda, nesramnica, to ti poplačam!“ je jezno zaškrtal z zobmi.

Zmedeno je preletel ostalo pošto. In zdajci mu je pogled obstal na kratki beležki v jutranjiku:

S a m o m o r. Snoči so našli utopljenko, ki bo gotovo ona mladenka, ki so jo videli v sredo zvečer skočiti v reko. Samomorilka je dvajsetletna B r e d a M... V njeni sobi so našli pismo, kjer pravi, da gre v smrt, ker jo je zapustil zaročenec. Nesrečna ljubezen je zahtevala novo žrtev.

Boris se je zagrabil za glavo.

„Še to, še to! V sredo se je utopila Breda? V četrtek je pisala Mila. Kdaj je bila pri njej Breda? Ponoči? Saj je že zvečer skočila v reko. Čudno! Uganka je ležala pred njim. Ni je skušal rešiti. Saj je tudi ne bi mogel. Preveč raztrgane so bile njegove misli.

Tudi Mila je brala. Razumela je.

Našli so jo na balkonu, v gugalniku. Z nervoznimi prsti je cefrala časopis. Blazno je strmela v vrata in brezzvezno šepetala:

„Breda, ubožica, ubožica! Ne glej tako žalostno, ne glej!“

Nekaj velikega je doživela tisto noč, ko je šinila zvezda v nova obzorja in se je njena misel preklala za trenutek, samo za trenutek. Potem pa je ležala dolgo, dolgo med strašnimi prikaznimi nezavestmi. Rekli so, da bo blazna.

Pa je ozdravela. In še mnogokrat je pozneje sledila padajočim zvezdam. Saj to je življenje, pesem strun in njihov krik, tista pesem, ki najslajše zapoje in se utrga...

Resnicoljubnost

Napisał Hasse Zetterström

Adolf Fredrikson gre nekega dne po Friednovi cesti. Zdajci pa se ustavi pred trgovino z obvezami, v naglici preleti izložbo, nato pa stopi v trgovino.

Mlada dama mu pride naproti. Fredrikson vljudno pozdravi in reče:

„Seveda!“

Mlada dama ne razume. Uslužbo se nasmehne in reče:

„Želite?“

„Seveda!“ odgovori Fredrikson in se ljubeznivo prikloni.

Mlada dama ne ve, kaj naj stori. Zdajci pa jo izpreleti misel, da ta človek naibrž ni čisto pri zdravi pameti in da je prav mogoče, da je od kod pobegnil.

Še zmerom je stal čakaie pri vratih. Takrat se mlada dama obrne in steče po šefa.

„Tako čuden gospod je v trgovini! Samo seveda pravi!“

Šef odloži svoj kruhek z maslom in sirom, si obriše usta s papirnatim prtičem in krene v trgovino.

Adolf Fredrikson stoji še zmerom pri vratih. Na njegovem obrazu je neki zadovoljen, vesel izraz. Šef ga premeri z ostrim pogledom in reče:

„Želite?“

„Seveda!“ odgovori Fredrikson in v tretje sname klobuk.

„Kako pravite?“ reče šef in stopi pred pult.

„Seveda!“ reče Adolf Fredrikson. To reče brez trudnosti v glasu.

Šef stopi tedaj naravnost naprej, hitro odpre vrata in potisne Fredriksona ven.

„Tak čudak!“ reče prodajalka. Šef nič ne odgovori. Nima navade spuščati se v pogovore z uslužbenci. Vrhu tega ima občutek, da je nastopil kot junak. Vrne se v svojo sobo in nadaljuje s kruhom, maslom in sirom.

Popoldne gre Adolf Fredrikson spet po Friednovi cesti.

Pred trgovino z obvezami se ustavi, pogleda v izložbo in stopi nato v trgovino.

Ko ga prodajalka zagleda, takoj steče k šefu in zavpije:

„Je že spet tu!“

Šef takoj ve, da to pomeni Fredriksona, toda šef se ne sme spomniti vsake malenkosti. Zato vpraša:

„Kdo?“

„Tisti, ki reče samo seveda!“ reče prodajalka.

Šef se zdrzne, si odpne najspodnji gumb na žaketu, plane v prodajalno in zarjove:

„Grom in peklo, kaj prav za prav hočete?“

Fredrikson pa ne bi bil junak te zgodbe, če ne bi bil dosleden. Zatorej se prikloni s pravo uslužnostjo in glasno in različno ponovi svoj „Seveda!“

Tedaj šef pobesni, prodajalka zviije roke, policijo pokličejo in ljudje se zbero pred prodajalno, pritisnejo noter in bulijo in izprašujejo.

In spada k zgodbi, da Adolfa Fredriksona odvedejo na stražnico, še prej pa se obrne in še poslednjič pogleda v izložbo:

Tam pa je visel velik lepak in na njem je bilo natisnjeno:

Ali imate kurja očesa?

Adolf Fredrikson je imel dve kurji očesi, eno na mezinu leve noge in eno pod palcem desne noge.

Drugače pa je bilo njegovo telo brez hibe in napake.

Nerodna bolezen

„Ne vem, menda sem res bolan: vselej mi začne srce razbijati, kadar vidim, da gleda kak človek v uniformi za menoj!“

Ford in Citroen

Med tovarnarji avtomobilov vlada huda konkurenca in časih tudi zelena zavist. Drug zabavlja na drugega in kuje šale in strupene dovtype na njegov rovaš. Tako sta se pred leti, pravijo, dajala Ford in Citroen, ameriški in francoski kralj avtomobilov. Citroen je takrat objavil tole anekdoto o Fordovih vozilih:

V Ameriki živi šofer, ki je nekdanj zadrževal, da spozna vsak avto po ropotu motorja. Prijatelji mu niso verjeli in so ga preizkusili. Zavezali so mu oči in ga peljali za cesto, kjer so neprestano švigali avtomobili. In res: šofer je pogodil vsako znamko, naj je bilo še tako težko in navidez nemogoče. Zdajci pa prileti po cesti mačka, ki so ji naglavci privezali na rep star lonc. Komaj šofer zasliši ta ropot, že vzklikne: „O, to je pa Ford!“

Ford seveda ni ostal dolžan odgovora. Nekaj dni nato je izšla v istem listu nova avtomobilska zgodba:

Neki gospod je hotel prodati svoj avto znamke Citroen in je dal v liste oglas: Prodajam dobro ohranjen avto Citroen za smešno nizko ceno sto dolarjev. Kdor se zanj zanima, naj si ga ogleda v...

Gospod je čakal in čakal, toda kupeev ni od nikoder. Čakal je teden dni, štirinajst dni, potem pa je dal v liste nov oglas iste vsebine, le ceno je nastvil pol nižjo.

Pa tudi za to ceno ni dobil kupca. Ponovil je oglas in znižal narosled ceno na 5 dolarjev — vse zaman!

Ves obupan končno razglesi tole: Ker se hočem svojega Citroena na vsak način izrebiti, ga pustim jutri zjutraj pred borzo. Kdor hoče, naj si ga vzame.

Ko se je drugo jutro pripeljal pred borzo, je stalo tam tisoč Citroenov brez lastnikov...

Citroen je pihal od jeze. Dolgo je iskal novo šalo, strupena, si je rekel, mora biti, da nikoli take. In jo dobi:

Nekemu farmarju je tornado odnesel pločevinasto streho drvarnice in jo popolnoma razbil. Farmar je vedel, da Ford kupuje staro pločevino za svoje livarne, in je streho poslal tjakaj obenem s pismom, kjer je javil svoj naslov. Čez teden dni je dobil po železnici nov Fordov avto in tole pismo:

„Velecenjeni gospod! Prejeli smo vaš razbiti avto naše znamke in vam ga danes popravljene vračamo. Samo ne zamerite vprašanja: Kje ste ga neki tako razbili?“

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

XII

KAJ SMO VIDELI

In potem utihne. Kakor da bi zbiralala svoje moči za ognjeno preizkušnjo; mi pa se stisnemo drug k drugemu in tiho čakamo, kaj bo.

Naposled se začujejo iz dalje prvi glasovi, ki začno naraščati, dokler se ne izprevržejo v pravcato treskanje in bobnenje. V tem vrže Aješa naglo s sebe tenčico in si odpne kačji pas ter razpusti svoje božanske lase in izpod njih še spodnjo obleko... Nato pa se spet opaše s kačjim pasom. Tako je stala pred nami gola in naga, kakor je utegnila stati svoje dni Eva pred Adamom, ogrnjena samo v svoje bujne lase, ki so se kakor zlat kolobar oklepali njenega božanskega telesa. Ni besed, ki bi z njimi mogel popisati, kako je bila nadčloveška! Grmenje in rohnjenje se je bližalo vse bolj in bolj. In ko je bilo že čisto blizu, iztegne Aješa svojo kakor iz slonovine lepo roko in objame z njo Leona okoli vratu.

„O, ljubljani, ljubljani moj!“ mu šepne. „Ali boš kedaj vedel, kako zelo sem te ljubila?“ Poljubi ga na čelo, potlej pa se obrne od njega in stopi na pot večnega ognja.

Spomnim se, da so me te njene besede in poljub na Leonovo čelo jako ganili. Poljub je bil materinski in kakor da je imel v sebi blagoslov...

Vse bliže je prihajalo nezanosno hrumenje, ki se je čulo kakor glasovi gozdov, ki jih lomi mogočen vihar kakor sla-

mo. Vse bliže in bliže... Bliski so udarjali v zrak. In tisti mah se je prikazal tudi rob samega stebra. Aješa se obrne tja in iztegne proti njemu roke v pozdrav. Prihajal je jako počasi bliže in jo jel objemati s plamenom. Videl sem, kako ogenj liže njeno glavo in objema njeno telo. In ona ga je z obeh rokama vzdigala iznad sebe, kakor da bi bil voda, in si ga zlivala na glavo... Videl sem celo, kako odpira usta in pija ogenj v svoja pljuča... Ta pogled je bil strašno veličasten in grozen hkrati.

Nato se Aješa počasi umiri; ves čas pa stoji z iztegnjenimi rokami mirno in z nasmeškom na obrazu, kakor da je ona sama Duh ognja.

Skrivnostni ogenj se je poigraval z njenimi temnimi kodri in se prepletal z njimi kakor zlata nit. Žarel je na njenih marmornih prsih in laktih in ramenih. Privijal se je ob prekrasni vrat in mehke črte obraza, kakor da bi bil doma v njenih očeh, ki so sijale še bolj od samega plamena.

O, kako prekrasna je bila v tem ognju! Niti angel sam iz nebes ne bi mogel biti lepši in zapeljivejši. Še danes se mi ustavi srce, kadar se spomnim, kako je stala in se nasmihala z bledim obrazom. Pol življenja bi dal za to, da bi jo mogel še enkrat videti takšno!

Toda iznenada, hitreje kakor je to moči povedati z besedami, se je pokazala neka izpremema na njenem obrazu. Izpremema, ki je ne morem natančneje pojasniti... Nasmešek se je zdajci izgubil,

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je sedemnajsto. Novi naročniki naj izrečno zahtevajo še prejšnja.

„Pojdem,“ odgovori, „pojdem, pa čeprav izgubim življenje.“

„Tudi jaz pojdem,“ pritrdim še jaz.

„Dobro,“ odgovori Ona. „Vidiš, jaz se zdaj že drugič okopljem v življenski kopeli. Rada bi si povečala lepoto in podaljšala dneve svojega življenja, če je to mogoče. Če ni mogoče, pa mi vsaj škoditi ne more.“

Pa še drugi razlog imam, da pojdem spet v plamen,“ povzame Aješa po kratkem premolku. „Ko sem prvič poskušala njegovo moč, je bilo moje srce polno strasti in sovraštva do Egipčanke Amernarte. Danes je to drugače. Moje misli so danes čiste, in taka hočem tudi ostati. Zato se bom, Kalikrat, še enkrat oprala v ognju zate in se posvetila tebi. Tudi ti, kadar boš stal v ognju, preženi iz srca vsako zlo in naj ti bo v duši samo zadovoljstvo.“

Pripravi se zdaj, pripravi, kakor da se ti je približala poslednja ura, kakor da pojdeš v kraje senc, ne pa skozi vrata slave v carsivo lepšega življenja. Pripravi se, Kalikrat!“

namestu njega pa se je pokazal neki suh in trd izraz. Okroglo lice kakor da se je skrčilo, kakor da bi bil neki neznanški strah pustil sledove na njem. Njene božanske oči so mahoma izgubile svoj sijaj, vsa njena pojava pa svojo popolnost.

Pomanem si oči, meneč, da so me prevarale. In ko še to mislim, se ognjeni steber polagoma obrne, zagrmi in počasi spet izgine.

Kakor hitro ga ni več, pristopi Aješa k Leonu. Zazdi se mi, kakor da v njenem koraku ni življenja. Iztegne roko, da bi mu jo položila na ramo. Pogledam na to roko. Kam je izginila njena prelestna oblika in lepota? Postala je tanka in koščena. In potem njen obraz! O Bog! Postaral se je pred mojimi očmi!... Najbrž je to tudi Leon opazil, zakaj stopil je korak nazaj.

„Kaj ti je, Kalikrat?“ reče Ona, in glas ji... kaj se je zgodilo? Kje je njen globoki in prodirljivi glas? Zdaj je bil visok in hreščec.

„Kaj je? Kaj se je... zgodilo?“ vpraša Ona vsa zmedena. „Vrtoglavica se me loteva. Pa se vendar lastnost ognja ni izpremenila? Ali bi se mogla izpremeniti načela življenja? Povej mi, Kalikrat, kaj je to v mojih očeh? Ne vidim jasno.“

In vzdigne roko, da bi se prijel za lase, toda tisti mah — groze nad grozami! — lasje se ji stresejo na tla...

„Poglejte! Za Boga, pogledajte!“ zakriči Job v neizrekljivi grozi in oči se mu skoro izbuljijo, na ustnice pa mu stopi pena. „Glejte, zgrbila se je in sesedla... v opico se izpremi-nja!“

In Job pade na tla, ves v penah in šklepetajoč z zobmi.

Bilo je res! Še zdaj me zorna oblije, ko pišem tole s strašnim in živim spominom pred seboj. Res se je zgrbila in upadla. Zlata kača, ki ji je ovi-jala stas, ji je zdrknila čez boke in pala na tla. Aješa je postajala vse manjša in manj-

ša. Barva njene polti se je popolnoma izpremenila. Namestu bleščeče beline je nastopila zdaj umazana rjava in rumena barva, podobna starem pergamentu...

Ona se prime za glavo. Njena nežna roka je zdaj samo še posušena kost kakor pri prav slabó ohranjeni egiptski mumiji... Takrat kakor da bi bila tudi Aješa razumela, kaj se je zgodilo z njo: iz ust se ji izvije strašen krik groze, z rokami zakrili in pade na tla...

Postajala je manjša in manjša, dokler ne postane naposled celo manjša od opice. Koža se ji je nabrala v milijone gub, na izpremenjenem obrazu pa se je pokazala neizrekljiva starost... Nikoli nisem ne jaz ne kdo drugi videl kaj takega. Ni moči popisati strašne starosti, zapisane na tem obrazu, ki zdaj ni bil večji od obraza dvomesčnega otroka, čeprav ji je lobanja ostala malone tolikšna kakor prej. Naj vsi Boga hvalijo, kateri tega niso videli!

Naposled je ležala mirno in le komaj da se je zganila. Ona, ki smo jo še pred dvema minutama gledali kot najlepšo, najplemenitejšo, najdivnejšo žensko, kar jih je kedaj svet videl, je zdaj ležala mirno pred nami kraj kupa svojih temnih las in ni bila večja od velike opice, in grda... o, tako grda, da tega ne morem povedati. In vendar je bila, sem moral pomisliti, vendar je to bila ista ženska!

Umirala je. To smo gledali na svoje lastne oči in hvalili

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 106. str. ni

1. Kateri so bili trije voditelji francoske revolucije?
2. Kateri naslov ima drugi sin angleškega kralja?
3. Kdaj so v Turčiji z zakonom odpravili mnogoženstvo?
4. Kaj je bigamija?
5. Kateri državi pripada Mont-blanc?
6. Katerega bivšega ameriškega predsednika sin je padel v svetovni vojni?
7. Koliko tehta kokošje jajce?

Boga. Zakaj dokler je živela, je čutila — in kaj je čutila?... Vzpela se je na svojih koščeni rokah in slepo gledala okoli sebe, pri tem pa zibala z glavo z leve na desno kakor želva. Ni mogla nič videti, ker so se ji oči pokrile z roževinasto skorjo. O, kako strašno je bilo to gledati!... Toda dar govora ji je še zmerom ostal.

„Kalikrat,“ reče s pridruženim, drhtečim glasom, „ne pozabi me, Kalikrat! Usmili se mojega ponižanja! Spet se vrnem in spet bom lepa, kolnem se ti! O!“

In Aješa se zgrudi na obraz in umolkne.

Na istem kraju, kjer je pred dvajsetimi stoletji ubila svečenika Kalikrata, se je zdaj zrušila in izdihnila!

Groza nas je obvladala, in tudi mi smo se spustili na peščena tla...

Ne vem, kako dolgo smo tako ležali. Morda nekaj ur. Ko sem naposled odprl oči, sta Leon in Job še zmerom ležala na tleh. Rožnata svetloba je še zmerom svetila kakor jutranja zarja, grom Duha življenja pa je še vedno grmel. Ko sem se osvestil, se je steber baš izgubljal. In tam je še vedno ležalo ono odurno opičje truplo, zgrbljeno in rmeno kakor pergamen. Truplo nje, ki je nekoč bila Ona... O, to niso bile sanje, to je bila strašna resnica!...

Kaj se je zgodilo, da je nastala ta strašna izprememba z Aješo? Ali se je mar izpremenil ogenj, ki podeljuje življenje? Ali pa morda telo, ki je že enkrat prejelo tisto čudno moč, ne prenese več istega procesa? Le to bi moglo pojasniti to naglo postaranje Aješe, ki je mahoma postala taka, kakršno jo je napravilo dva tisoč let...

Premišljal sem o vsem tem, dokler se mi ni naposled vrnila telesna moč: takrat sem se spomnil svojih drugov in se opotekaje vzdignil. Najprej poberem Aješino obleko in njeno tančico, s katero je skrivala svojo mamečo lepoto

pred človeškimi očmi; obrnem se proč in pokrijem grozne ostanke velike pokojnice. Storil sem to hitro, ker sem hotel prihraniti Leonu ponovni pogled na ono strahoto, ki bi ga obšla, ko bi se prebudil.

Potlej stopim do Joba, ki je ležal na obrazu, toda njegova roka mi pade na tla, ko jo spustim. Odrevenim in ga natančneje pogledam: naš stari in zvesti sluga je mrtev! Njegove živce, ki so že itak mnogo pretrpeli od vsega tega, kar je videl in doživel, je popolnoma strl ta poslednji prizor. Umrl je od groze.

To je bil za naju nov udarec. Ko se je Leon kakih deset minut nato osvestil, sem mu povedal, da je Job umrl. Sprejel je to vest mirno, brez besed. Tudi njega so vsi ti dogodki preveč pretresli, da bi mu še kaj šlo do živega. Toda ko sem mu pogledal v obraz, sem odrevenel: še malo prej so bili njegovi kodri zlati, zdaj pa so bili sivi... In ko sva bila na svežem zraku, so postali beli ko sneg. Vrh tega se je v tistih minutah postaral za dvajset let.

„Kaj zdaj, dečko stari?“ vpraša Leon z votlim glasom, ko se nekoliko zave, kaj se je zgodilo.

„Prvo je, da pogledava, kako prideva od tod,“ mu odgovorim. „Razen seveda, če te ni volja poskusiti se tamkajle,“ in pokažem na ognjeni steber, ki se je spet približeval.

„Storil bi to, če bi bil prepričan, da poplačam ta poskus z življenjem,“ odvrne Leon z lahkim nasmeskom. „Vsemu temu je vzrok moje prekleto obotavljanje. Če ne bi bil tako nejeveren Tomaž, Ona ne bi poskušala z ognjem. Vendar sem popolnoma prepričan, da bi ogenj name deloval baš narobe. Storil bi me nesmrtnega, toda, dečko stari, vidiš, jaz nimam potrpljenja, da bi mogel čakati na njen povratek dva tisoč let kakor je ona čakala name. Bolje je, da umrem, kadar pride moj čas — in zdi se

mi, da ni tako daleč. Ti pa, če hočeš, le stopi v ogenj!“

Toda jaz odkimam z glavo. Prejšnje vznemirjenje me je minilo in bolj kakor kedaj prej mi je bila zoprna misel na podaljšanje življenja. Vrh tega nisva ne jaz ne Leon mogla vedeti, kako bi ta ogenj mogel na naju učinkovati.

„Torej, mladec moj,“ rečem, „tukaj ne moreva ostati in čakati, kdaj naju doleti usoda teh dveh,“ in pokažem na droben kupček pod belim plaščem in na truplo nesrečnega Joba. „Če sva že odločena iti, je najbolje, da ne odlasava.“

In sva vstala, da odideva. Toda še prej sva morala opraviti žalostno dolžnost. Stisnila sva mrzlo Jobovo roko in se tako zahvalila pokojniku za njegovo zvestobo in tovarištvu. Kupčka pod belim plaščem pa se nisva dotaknila. Ni naju prišla želja, da bi še enkrat pogledala ono grozoto. Le po en njen las sva spravila, vsak enega iz njenih divnih las, ki so ji pali na tla, ko je nastala tista strašna izprememba, strašnejša od tisoč smrti. Še danes hraniva ta dva lasa kot spomin na Aješo.

Leon pritisne ustnice na las, ki ga je pobral.

„Rotila me je, naj je ne pozabim,“ reče z žalostnim glasom. „In prisegla mi je, da se spet vidiva. Tako mi nebes, nikoli je ne pozabim! Glej, tu se ti zakolnem: če rešiva od tod celo glavo, nikoli ne pogledam za nobeno žensko. Ostanem ji zvest, kakor je ona mene zvesto čakala.“

In tako sva se odpravila. Šla sva in zapustila ona dva. Kako zapuščena sta bila videti, tako ležeč, in kako malo sta sodila drug k drugemu! Oni kupček mesa je bil polni dve tisočletji najmodrejše, najdivnejše in najponosnejše bitje na vsej zemeljski obli. Tudi ona je sicer na svoj način grešila, toda kdo ni brez greha?

In nesrčni Job! Njegova slutnja se mu je le izpolnila in

je tam sklenil svoje življenje. Grob mu je bil namenjen na nenavadnem kraju. Malokdo bi se mogel ponašati s tako grobnico. In nekaj je vredno tudi to, da leži v istem grobu z mrtvimi ostanki ponosne Nje.

Še enkrat se ozreva po njih in po neizrekljivo lepem rožnatem sijaju, ki ju je obdajal. In s težkim srcem ju zapustiva. Oba sva se zavedala, da ne bova nikoli več pozabila na Aješo. Kdor je Njo samo enkrat videl, je ne pozabi več. Oba sva jo ljubila takrat in za vse večne čase.

XIII

SKOK ČEZ PREPAD

Skozi mnoge votline sva prišla brez velikega truda, toda ko sva prispela do onega grozljivega obrnjenega stožca, se je začel nanor. Plezanje je bilo težko, razen tega pa je bila velika težava s potjo. Sreča še, da sem si jo nekako zapomnil: kdo ve, kako dolgo bi drugače begala okoli, in če bi sploh kdaj našla pot iz strašnega žrela ognjenika — mislim namreč, da je bilo ono vsekako nekaj ognjeniškega.

Naposled sva vendarle srečno prišla do onih v skalo vsekanih stopnic, in kmalu nato v malo votlino, v kateri je Noot živel in umrl.

Toda zdaj so se nama obetalé nove strahote. Saj še pomnite, da je bila Jobu v strahu pala deska, po kateri smo prišli čez prepad, v brezno? Kako naj zdaj prideva čezenj brez nje?

Na to vprašanje je bil samo en odgovor: prepad morava preskočiti! Če ne, nama ne ostané nič drugega kakor poginiti od lakote in žeje v tej votlini. Širina tega prepada ni bila baš tako velika: kakih enajst ali dvanajst čevljev, a Leon je že kot dijak preskočil dvajset čevljev. Toda bila sva onemogla in trudna. Navzlic vsemu sva morala tvegati. A v temi ne: zato ni kazalo drugega kot da počakava solnca.

Konec prihodnjič

HUMOR

Uradno

Sodnik je umrl. Sodni predstojnik je vtaknil osmrtnico v uradno mapo, priložil čisto novo polo konceptnega papirja in napisal nanjo tole:

1. Mir njegovemu pepelu!
2. Gospodim sodnikom na znane.
3. Ad acta!

Aha, zato!

„Kako so neki mogli naši predniki živeti brez brzjava in telefona?“

„Niso mogli, zato so pa vsi pomrli.“

Na plesu

V Berlinu je bil velik ples odličnikov in vseh vrst veličin. Pa vpraša Harry Liedtke poslovodjo hotela, kjer je bila ta svečanost:

„Teško mora biti ločiti natakarje od gostov! Vsi so v frakih, vsi se tako dostojanstveno drže...“

„Motite se, gospod Liedtke,“ odgovori prijazno ogovorjenec. „Nič težkega ni to, in tem laglje, čim bolj se bližamo koncu. Takrat so namreč že vsi odličniki pijani, natakarjem pa je alkohol prepovedan...“

Nista začetnika

Dama je vodila avtomobil in povozila nekega pasanta, ki pa je na vso srečo odnesel le nekaj prask. Takoj je ustavila avto in mu rekla:

„Sami ste krivi, da se je to zgodilo, ker sem preveč spretna šoferka, da bi mogla koga povoziti. Sedem let že šofiram!“

„Tudi jaz nisem začetnik,“ odvrne tehtno ranjenec, „saj hodim že 56 let.“

Osleparil ga je

„Tamle gre oni stari lopov, ki me je osleparil za pol milijona dinarjev.“

„Kako neki?“

„Ni mi hotel dati svoje hčere za ženo.“

Otroška

„Koliko računskih nalog si danes spet narobe napravil v šoli, Janezek?“

„Samo eno, očka.“

„Nu, vendar! In koliko ste jih imeli vsega skup?“

„Petnajst!“

„In ostalih štirinajst si vse prav rešil?“

„Ne... drugih sploh nisem znal!“

Odkrito

„Saj bi ti posodil sto dinarjev, toda posojevanje denarja razdere prijateljstvo!“

„Nu, veš kaj, tako dobra prijateljstva pa si vendar nikoli nisva bila!“

V Ameriki

Zakonska žena (svoji prijateljici): „Zdaj sem vendarle dognala, kje moj mož vse večere prebije!“

Prijateljica: „Kaj ne poveš! Kako si pa to napravila?“

Žena: „Zadnjič sem zvečer čisto nepričakovano prišla s plesa in sem ga dobila — doma!“

Diplomati

V nekem dunajskem gledališču so nedavno tega igrali veseloigro „Diplomati se gredo teater“. Zadnjič pa je bila na programu, ki je visel v gledališki avli, s svinčnikom pripisana tale pripomba: „Predstava se vrši v Ženevi...“

Na maškara di

Janez Zmikavt: „Ti, tu pa menda mislijo, da smo nekaj boljšega.“

Moric

„Ali nisi še nikdar v življenju grešil?“ vpraša katehet malega Morica.

„Ne, gospod katehet.“

„Nu, premisli vendar malo. Ali nisi še nikdar prišel v izkušnjava, da bi na primer svoj hranilnik narobe obrnil in poskusil z nožem izbežati kak novc?“

„Ne, gospod katehet — toda ideja je kolosalna!“

To mu je ugajalo

„Kaj ti je na svatbi prijatelja L. najbolj ugajalo?“

„Da nisem bil ženin.“

Lirika

„Gospodična Mira bi se menda strašno rada omožila, ne?“

„Mira? O, ona je taka, da ne sme niti vetriča čuti, kako vzdihuje v vejah; takoj šepne: „Večno tvoja!“

Drugih ni!

„Katere ženske vam bolj ugajajo, tiste ki dosti govore, ali druge?“

„Katere druge?“

Pri izpitu

O češkem univerzitetnem profesorju in ministru dr. Srdinku, ki je pred kratkim umrl, prinaša „Prager Tagblatt“ tole anekdoto:

Pri profesorju Srdinku je delal skušnjo študent, ki ga imenujmo Vencelj Tožička. Srdinko ga vpraša: „Kaj veste, gospod kandidat, o Frauenhofrovih črtah?“

Kandidat prebledi, nekaj časa molči, potem pa začne patetično:

„Ekscelenca...“

„Počasi,“ ga prekine Srdinko, „nisem ekscelenca, povejte mi samo, kaj so Frauenhofrove črte?“

„Gospod minister...“

„Dragi moj, tukaj nisem minister, povejte mi, kaj veste o Frauenhofrovih črtah?“

„Magnificenca!“

„Čujte, rektor nisem že leto dni.“

„Spectabilis!“

„Tudi kot dekan vas ne izprašujem, ampak kot profesor.“

„Doctissime!“

Zdaj pa je Srdinko planil pokonci in h kandidatu:

„Čujte, Tožička, vi ste Vencelj, jaz sem Otokar. Dajva se tikati. Torej, Vencelj, reci mi kar Otokar in mi povej, kaj so Frauenhofrove črte.“

JULES MARY:

Brez vesti

Drugi del
OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je dvajseto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

„Tak priznate,“ se je odahnil Levigier. „Toda zakaj ste zlorabili tuje ime?“

„Ne žalite me, gospod Levigier,“ je odgovoril Gobriand. „Sicer prav dobro razumem, da vas je to spravilo v jezo. Napisal sem brzojavko, ker sem zaslutil neko skrivnost med vami in gospo Forgesovo in sem ji hotel priti do dna.“

„Čemu?“

„Da morem nastopiti zoper Forgesa.“

„Tak veste —“

„Vse vem!“ je odgovoril Gobriand. „Snoči, ko je gospa Forgesova prišla k vam, sem stal pri oknu v svojem stanovanju. Tako sem prav dobro videl, kako ste se začudili, in tudi vajin razgovor sem čul. Zdaj vidite, da vse vem; tudi to vam lahko priznam, da niti od daleč nisem slutil, da gospa Forgesova ne bi bila zakonska žena Forgesova... ker je pač vaša žena.“

Levigier je pobesil glavo. Nič več ni mogel dvomiti: stari pohabljenec je poznal njegovo skrivnost, in to ga je strašno potrlo.

Toda kmalu se mu je spet vrnil njegov prejšnji ponos. Oči so se mu zasvetile v ogorčeni jezi in z osornim glasom je vprašal:

„In kaj nameravate zdaj storiti?“

„To je moja skrivnost,“ je odgovoril Gobriand in se trdo zasmejal.

„Dovolite,“ je sklenil Levigier ubrati druge strune, „dovolite samo eno vprašanje: kdo bo najbolj prizadet, če izdaste to skrivnost?“

„Forges!“

„Motite se, gospod Gobriand, če mislite, da boste samo njega zadeli. Ali ne mislite prav nič na ono, ki velja za njegovo ženo?“

„Kaj, vi se potegujete zanjo?“ je začudeno vzkliknil Gobriand.

„Da, jaz; sovraštvo sem prebolel, ostalo mi je samo še sočutje.“

„To ni zame še nikak razlog, da bi opustil osveto.“

„In potem ljubi Gaston vašo hčer,“ je nadaljeval Levigier, „in vaša hči, to tudi veste, ljubi njega...“

„Kaj to meni mar! Ali ni Gaston sam preklical svojo besedo?“

„Sami veste, zakaj. Toda nekega dne se utegnejo stvari obrniti...“

„Prav!“ je vzkliknil Gobriand. „Te poroke ne bo, in konec besed. Priznati mi morate, gospod Levigier, da se upravičeno čudim vašemu posredovanju. Baš vi mi brannite, da bi razkrinkal Forgesa, tistega Forgesa, ki je onečastil vaš zakon. Za poštenjaka vas imam, gospod Levigier — povem vam pa, da te vaše obzirnosti ne razumem.“

Levigier si je otrl znoj s čela.

„Čudim se, da me ne razumete, gospod Gobriand,“ je povzel čez čas. „Saj zadenete najbolj baš mene in mojega sina, če izdaste skrivnost, ki ste jo izvedeli. Ali zdaj slutite, čemu sem vas prišel prosit milosti? Za Pavla mi je, siromaka. Predsodki, ki vladajo na vsem svetu, tehtajo mnogo tudi v armadi: nič več ne bodo v njem videli sina ubogega, a poštenega in spoštovanja vrednega moža, nego porekó, da je sin ljubice nekega Forgesa, brezčastne in ničvredne ženske, žene, ki je zapustila svojega moža in živi pri svojem ljubimcu, ker ima tam na razpolago več razkošja, več denarja in večje udobstvo. Vidite, to čaka mojega sina, gospod Gobriand, in edino tega se bojim; vsega drugega, odkrito povem, mi je kaj malo mar.“

Gobriand ga je poslušal, ne da bi ga bil prekinil. „Da, gospod Levigier,“ je rekel nato, ko je Pavlov oče končal, „razumem vaše skrbi —“

„Tak vendar!“ je ves radosten vzkliknil Levigier. „Torej ne boste uničili mojega sina?“

„Razumem, pravim,“ je mirno povzel Gobriand, „tudi globoko mi gre vse to do ži-

Ali ste že opazili

da ima „Roman“ ne samo veleznanimive romane, ampak tudi lepe kratke povestice in izbrane novele znanih pisateljev? Že v prejšnji številki je zbudila splošno pozornost pretresljiva povest „Mrtva nevesta“. Danes pričujemo na str. 98 in 99 originalno slovensko novelo

„Zvezdni utrinek“

mlade in nadebudne avtorice Ine, na strani 100 pa ljubko črtico švedskega pisatelja Hassa Zetterströma

„Resnicoljubnost“

in duhovito zbadljivko

„Ford in Citroen“.

Naše bralce že danes opozarjamo na zgodovinsko novelo Francoza Niona

„Mrtvi eskadron“,

ki jo prinesemo v prihodnji številki „Romana“.

vega, vendar ne morem prav nič za to. Mojega sklepa to ne izpremeni. Vse svoje življenje sem živel samo misli, kako se nekega dne osvetim nad Forgesom, ki mi je uničil življenje. In zdaj, ko sem odkril sredstvo, da to dosežem, zdaj zahtevate, da ga zavržem — nemogoče! Jako žal, toda to je nemogoče, popolnoma izključeno —

Stari pohabljenec se je čedalje bolj razgreval.

„Vem, da je to za vas hudo,“ je povzel, „za vas prav tako kakor za druge. Bolje bi bilo, da Forges nikoli ne bi srečal vaše žene. Danes ne bi bila njegova ljubica in tudi ne bi bilo dveh otrok brez imena. Takisto bi bilo bolje, če Forges ne bi bil nikoli v življenju srečal mojega strica Lacuda: tako mu ne bi bilo prišlo na misel ukrasti mi dedščino, in jaz danes ne bi bil to, kar sem: navaden berač. Vidite, tako je. In zdaj, ko je napočil trenutek, da poplačam vse to, kar je ta človek zlega storil meni in vam in drugim, zdaj pridete vi in mi hočete to preprečiti. A vse drugo bi morda še pozabil; ne pozabim pa mu tega, kar je storil moji hčeri! In zato mora dobiti svojo kazen!“

Levigier je čutil, da bi bili tu vsi razlogi zaman. Gobriand se ne bi dal omehčati. Zmajal je z glavo in otožno rekel:

„Veliko nesrečo pripravljate, gospod Gobriand, sebi, svojim bližnjim in drugim. Morda se boste nekoč še kesa in se boste spomnili mojih besed. Ne želim vam, da bi kedaj osveta, ki jo pripravljate Forgesu, prišla na vašo glavo.“

Nemo se je priklonil in šel.

*

Toda Levigier še ni obupal. Kar se njemu ni posrečilo, se utegne posrečiti Gastonu, ali pa nemara Heleni ali na vse zadnje Pavlu. Zato je takoj, ko je prišel domov, napisal vsem trem pisma in

jih obvestil, kaj Gobriand pripravlja. Morda bi ga oni mogli pregovoriti, kdo ve!

Ko je to opravil, je priknjil mizo k oknu in se lotil prepisovanja gledaliških komadov. Čas je hitel in preden se je dobro zavedel, je bilo že polnoč.

Takrat pa je nekaj nenačelnega pretrgalo njegovo delo in ga vrglo na noge.

„Gospod!“ je zavpil neki glas v noč.

Čitatelji se bodo spomnili, da smo bili sredi poletja in da je stari Levigier vsak večer, kadar je delal, okno odprl.

„Gospod!“ je kriknil isti glas.

Levigier se je osvestil od prvega presenečenja. Spoznal je glas. Bila je ona uboga blazna ženska, ki je bila v oskrbi gospe Xavierjeve, katera je — kakor se bodo naši bralci še spomnili — tudi stanovala v tej veliki hiši, baš nasproti Levigierovemu stanovanju.

„Gospod, prosim — prosim!“ je spet ponovil glas. In v njem je bilo toliko obupa, da je Levigiera streslo. Pogledal je skozi okno, toda videl ni nikogar.

„O Bog, umrla bom!“ je bolestno vzkljknil glas. „Umr-la bom, pa bi tako rada prej še videla Andreja! O gospod, usmilite se me!“

„Kaj naj storim za vas?“ je vprašal Levigier in glas mu je zvenel hripavo od čudne groze.

„Idite v ulico Bleue številka enajst, o, prosim vas, in pogledajte, ali Andrej Sénéchal še ni v nebesih. O, ne odrecite mi te prošnje!“

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 102. strani

1. Danton, Robespierre in Marat.
2. Vojvoda Yorški.
3. Leta 1925 (Kemal paša).
4. Dvoženstvo.
5. Franciji in Italiji.
6. Theodora Roosevelta sin Quentin.
7. Približno 5 dek.

„Pojdem, jutri pojdem!“ je hlastno odgovoril Levigier, samo da odpravi nesrečnico.

„Umr-la bom, gospod! Ne pozabite name!“

„Storil bom kakor želite!“ je še rekel Levigier in zaprl okno.

Šestnajsto poglavje

GASTON POSREDUJE

Prvi uspeh pisem, ki jih je Levigier napisal, je bil, da je Gaston ves razburjen brez odlaganja odhitel h Gobriandu.

Že dolgo se nista videla z Julijo. Nič več se namreč ni upal zahajati v ulico Poissonniers, zakaj vsako srečanje z ljubljeno deklico je oba samo užalostilo.

Nenadni prihod mladega moža je Gobrianda zmedel. Ravno se je namreč pripravljal, da pojde k Forgesu, zato ga je Gastonov obisk nemalo vznevoljil. Takoj si je dejal, da je Levigier mladega moža obvestil o njegovih namerah.

Mladi Forges je brez odlaganja odkril nagib, ki ga je privedel k staremu pohabljenecu.

„Gospod Gobriand,“ je rekel s trepetajočim glasom, „povedali so mi o načrtih, ki jih kujete zoper mojega očeta.“

Stari se je kakor prej pri Levigieru napravil neumnega.

„O kakšnih načrtih?“ je vprašal. „Ne razumem vas!“

„Nikar ne tajite!“ je bolestno odgovoril Gaston. „Gospod Levigier mi je vse povedal.“

„Dobro, če je tako,“ je pristal Gobriand. „Ako tako dobro poznate moje načrte, boste gotovo tudi vedeli, da jih nič na svetu ne more izpremeniti.“

„Gospod Gobriand, strašno ste neumsiljeni!“ je vzkljknil mladi slikar.

„Ne, samo pravičen sem! Samo zlo poplačujem z zlim; dovolj sem pretrpel. Zdaj je vrsta na Forgesu, da plača za svoje grehe!“

„Toda ali ne vidite, da bodo tudi drugi trpeli z njim — drugi, ki niso nič zagrešili?“

„Obžalujem!“ je mrzlo odgovoril stari. „Kaj mislite, da sem vsa ta dolga leta s a m trpel? Ali nista z menoj trpela tudi moja žena in hči?“

„Ali vas res moram opozoriti na to, gospod Gobriand, da ste se pred nekaj tedni oglasili pri meni s solzami v očeh in me zaklinjali, naj vam rešim hčer? Ali sem vas takrat zavrnil, ali vam mar nisem bil takoj pripravljen pomagati?“

„Res, gospod Gaston, prav dobro se spominjam in tega vam nikoli ne pozabim!“

„In ta spomin ne more omajati vašega sklepa?“

„Ne!“ je energično odgovoril pohabljenec in odločno odkimal.

Gaston ga je nekaj trenutkov molče gledal, bolešno prizadet po tej trdovratnosti, o kateri je bil za trdno prepričan, da jo bo uklonil.

„Prav,“ je nato odgovoril. „Vidim, da tu ni več prostora zame.“

Brez vsake nadaljnje besede se je obrnil in šel.

*

Popoldne tistega dne se je Gobriand odpravil na bulvar Malesherbes. Tam se je postavil pred Forgesovo palačo in si jel s škodoželjnim nasmeškom na ustnicah ogledovati vrste oken, meneč, da bo kje zagledal Forgesa ali pa njegovo ženo.

„Če je ona svojega ljubimca obvestila, mi bo Forges brez obotavljanja odprl vrata,“ si je rekel, „drugače pa me bo nagnal.“

Tako premišljujoč je stopil počasi čez cesto in nato po širokih stopnicah gor v prvo nadstropje. Tam je stal pred vrati lakej Bontemps.

„Vaše ime?“ ga je uradno ogovoril.

„Gobriand — vaš gospodar me pozna!“

Lakej si je pohabljenca pozorneje ogledal, nato pa je izginil skozi velika vrata. Ni

še minila minuta, ko je bil že nazaj.

„Gospoda ni doma!“ je kratko javil.

„Tega vam ne verjamem,“ je odgovoril Gobriand. „Če gospoda res ne bi bilo doma, bi bili to že prej vedeli.“

„Rečem vam, da je gospod v senatu!“

„Šaljivec! Danes vendar ni seje,“ je vzkliknil Gobriand. „Saj sem še davi to bral v listih, drugače sploh ne bi bil prišel!“

„Nu dobro, pa odložimo krinko: moj gospod vas ne utegne sprejeti. Izvolite se drugič oglasiti!“

„Prav!“ je prikimal Gobriand, ki je bil pripravljen na to, da ga stari Forges ne bo hotel sprejeti. „Če je stvar taka, pa vas prosim, da vzamete tole pismo in ga izročite svojemu gospodu. Samo svetujem vam, da s tem ne odlašate; drugače se vam zna zgoditi, da se vaš gospod še nad vami znese.“

To rekši je Gobriand pomolil Bontempsu pismo, ki ga je bil v ta namen že prinesel s seboj.

Sluga je izginil s pismom. Preden je bila dobra minuta okoli, je bil že spet nazaj.

„Stopite z menoj!“ je povabil starca z glasom, ki je razodeval veliko osuplost. „Predal sem gospodu vaše pismo,“ je rekel nato, ko je pohabljenca spustil v predsojbe. „Gotovo že dolgo poznate našega gospoda?“

„Najbrž delj od vas!“ je kratko odgovoril Gobriand, ki se mu ni dalo spuščati se z lakejem v razgovor.

V tem sta prišla do Forgesove sobe. Lakej je odprl vrata in jih za starcem spet zaprl.

Senator je hodil po sobi gor in dol.

„Česa želite?“ je trdo ogovoril prišleca. „Kaj naj pomeni vaše pismo? Moram z vami govoriti, na samem, ne da bi vaša žena kaj o tem vedela. Če rečem vaša žena, imam v mislih Levigierovo ženo. Kaj

naj to bo? Ne poznam Levigiera.“

„Nu, nu, le počasi,“ se je porogljivo zasmeljal Gobriand. „Če vam je Levigierovo ime tako tuje, zakaj ste pa brez odloga poslali pome? V pismu sem vam rekel, da bi rad z vami govoril, pa me niste dali vreči na cesto, nego ste mi odprli vrata. Od kod ta milost in dobrot?“

Forges je spoznal, da bo to pot boj s pohabljenecem trd.

„Sedite; poslušam vas!“ je rekel mrzlo. Le divji pogled njegovih oči je pričal, da v njem vre.

Gobrianda je ta hladnokrvnost osupila. Vendar je mirno zdržal senatorjev pogled in odgovoril:

„Prišel sem, da z vami odkrito govorim. Gospod Forges, vse vem!“

„Bodite ljubeznivi in ne govorite v ugankah!“ ga je kratko zavrnil Forges in pogledal na uro. „Ne utegnem vas dolgo poslušati. Podvizajte se!“

„Prav,“ je zaškrtal Gobriand. „Začniva od začetka. Toraj to, kar bo kmalu zvedel ves svet, je v kratkem tole. Svojo kariero ste začeli s tem, da ste ubogemu delavcu, Gobriandu po imenu, ukrali dediščino več sto tisoč frankov.“

„Vaša stara fiksna ideja. Poznam to historijo. Novega ne veste nič več?“

„Da se vam je to posrečilo, ste poslali v boj svojo ljubico, ki je starega Lacuda, mojega strica, zaplela v svoje mreže — svojo ljubico, ki je postala Lacudova ljubica, pred svetom pa se je izdajala za vašo ženo in Lacudovo oskrbnico.“

„Blazni ste, kakor sem zmerom trdil,“ je mirno odgovoril senator, poigravajoč se z nožem, ki je ležal na mizi pred njim. „Nu, le nadaljujte!“

„Ne, nisem blazen, o tem se boste kaj kmalu uverili,“ je srdito povzel Gobriand. „Tako ste prišli do velikega imetja in postali vpliven mož. Ves

Pariz vas pozna in jutri boste morda že minister.“

„To utegne držati,“ se je zarogal Forges.

„Vidite torej, da ni vse norost, kar rečem. Povem vam pa, da bo tega ugleda in vse te slave konec tisti mah, ko ljudje zvedo, da ni znameniti Forges, pred katerim se je vse priklanjalo, nič drugega kakor navaden zločinec.“

„Blaznost!“ se je zagrohotal Forges.

„Ko ljudje zvedo,“ je s podarkom nadaljeval Gobriand, „da Forges ni oženjen, da je tista žena, ki živi pri njem, samo njegova metresa, da njegova otroka nimata pravice imenovati se po njem, ker ne more vzeti svoje ljubičice za ženo, ker... ker je že poročena...“

„Čenče!“ je vzkliknil Forges, toda to pot ni bil njegov glas nič več tako samozavesten.

„In če naposled ljudje zvedo, da je mož gospe Forgesove neki uradnik, Levigier po imenu, ki živi v Parizu in ki vse ve, pa se ne upa govoriti iz strahu, da ne bi škandal škodil njegovemu sinu. Vidite, gospod, vse to bodo ljudje čez nekaj dni zvedeli. Sodim, da boste imeli lepo zabavo s tem.“

„Prav gotovo, gospod,“ je s čudno krotkim glasom odgovoril Forges.

To rekši je pritisnil na gumb na mizi. Gobrianda, ki je to videl, je obšla zla slutnja.

„Kaj nameravate poklicati ljudi?“ je vprašal.

„Pogodili ste, gospod Gobriand. Le malo potrpljenja“

Forgesu se je na vitez vrnila vsa hladnokrvnost. Mirno, kakor da se stvar njegova sploh ne tiče, je opazoval svojega smrtnega sovražnika.

Takrat so se odprla vrata in na pragu se je pokazal Bontemps.

„Stopite h policijskemu komisarju tega okraja in mu sporočite, naj pride nemudoma sem.“

„Da, gospod. In kaj naj mu rečem, da se je zgodilo?“

„Recite, da gre za jako nujno stvar — za norca najnevarnejše vrste, ki ga je treba takoj spraviti v blaznico. Recite, da gre za javno varnost in da se naj požuri.“

„Da, gospod!“ je odgovoril Bontemps in neslišno kakor je vstopil spet odšel.

„Če sem prav razumel,“ je začel Gobriand, ki se je zaman trudil, da skrije vznemirjenje, „nameravate dodati svojim dosedanjim zločinom še novega?“

„Narobe, gospod — dobro delo hočem storiti.“

„S tem da me zaprete v norišnico?“

„Da obvarujem človeško družbo pred vami.“

„In mislite, da vam bodo verjeli?“ je vprašal Gobriand, ko se je opomogel od prvega strahu.

„Zakaj ne?“ je mirno odgovoril senator.

Oba sta bila na vitez mirna, čeprav je vse vrelo v njih.

„In ste prepričani, da boste dobili zdravnika, ki vam potrди, da sem blazen?“ je ironično vprašal Gobriand.

O, ti sveta nedolžnost!“ je vzkliknil Forges in se zasmeljal na ves glas. „Zdravnik, ki vas bo preiskal, je eden mojih najboljših prijateljev in bo gotovo storil, kar mu bom rekel.“

„In kdo je ta vrli zdravnik?“

„Doktor Longrave, oni, ki je v Boisu zdravil vašo ženo in vašo hčer.“

Gobriand je prebledel. Da, spomnil se je Longrava. Izprva ga je imel za poštenega in dobrega moža, potem pa se je moral prepričati, da je lopov in nič prida človek. Saj je bil on vzrok, da je njegova hči izgubila službo pri Leducu, zaradi česar so se vsi morali preseliti v Pariz.

„Da,“ je resno pritrđil Gobriand. Čutil je, da postaja nevarnost grozeča. „Spomnim se ga. Prav tak lopov je kakor vi.“

„Doktor Longrave,“ je pokojno rekel senator, „je jako vesten človek in zelo sposoben zdravnik, ki uživa zlasti kot sodni izvedenec velik ugled.“

Forges je namenoma govoril tako izzivalno. Hotel je spraviti svojega sovražnika tako daleč, da bi izgubil razsodnost in se skušal nad njim spozabiti. To bi bilo v komisarjevi navzočnosti najboljša voda na njegov mlin.

Toda Gobriand ni bil nič manj premeten kakor njegov lokavi protivnik. Vedel je, kaj namerava Forges, in zasmeljal se je na glas.

„Ne, ne!“ je vzkliknil. „Motite se, če mislite, da se razburjam! Narobe, prav miren sem. Sicer pa,“ se je takrat domislil, „čemu naj bi čakal na komisarja? Saj grem lahko domov!“

„To bi vam malo pomagalo,“ ga je zavrnil Forges, „zakaj doma bi vas policija ravno tako poiskala in dobila kakor tu. S tem bi samo dokazali, da se bojite, in policijski komisar bi v tem videl potrđilo moje trditve, da niste pri pravi pameti,“ je govoril stari Forges, ki je v zavesti svoje moči postajal objesten.

Gobriand je bil že stopil proti vratom, zdaj pa se je vrnil. Moral si je priznati, da mu je Forges več kakor kos.

Takrat je potrkalo in vstopil je komisar.

Najzanimivejše partije

obeh naših romanov prihajajo baš zdaj, ko se dejanje razpleta. A vsoto zanimivost še visoko nadkriljujejo velenapeti prizori našega

novega ljubavnega romana

ki se odigrava med nami, ki so mu junaki

naši ljudje!

Začne se še ta mesec!

Več v prihodnji številki.

Ureja Boris Rihteršič

Ruleta

(Telefonski intervju z Jeannetto MacDonald ob premieri njenega filma „Monte Carlo“, ki pride tudi k nam).

„Halo, tu Jeannetta MacDonald...“

„Kdo, prosim? Aha, že vem; povedali so mi, da hočete z menoj govoriti... Na žalost samo nekaj minut. Delamo.“

„O ruleti? Saj je še nikdar nisem igrala...“

„V Montecarlu? Še nikdar nisem bila tam. A tako, film „Monte Carlo“ mislite? Seveda, tam sem jo igrala, vendar o njej nimam niti pojma. Sicer pa ni tako težka stvar. Človek stavi na številko, naprej dobi, potem pa izgubi, kar je dobil, in še dosti več...“

„Prej? Prej še nisem nikdar igrala. Saj prave rulete prej še videla nisem. Časih morda na kakšni sliki, pa se zaujo nisem dosti menila. Sploh ne igram rada takih iger...“

„O, da. V ateljejih smo imeli dosti zabave s to igro. Meni je bila čisto nova in me je malo zanimala. Drugi, ki so že bili v Montecarlu, so rekli, da je bila naša igralnica na las podobna oni v Montecarlu. Pri nas znajo...“

„Če se sploh zanimam za kako igro? O, da. Za šah. To je najbolj poštena igra. Oba nasprotnika imata enako orožje in izid ni prav nič odvisen od sreče. Igram sicer tudi bridge, vendar mi je šah ljubši, to pa zato, ker vam pri bridgeu slab partner vse zaigra...“

„Razburjenje pri igri? Mislite, da se pri šahu prav nič ne razburim? Če bi vedeli, kako mi začne srce biti, ko vidim, da sem zašla v past, ki mi jo je spretno nastavil nasprotnik. In kadar sama pripravim kaj zahrbtnega, kako se bojim, da ne bi on opazil in se mi izmuznil...“

„Sicer pa... razburjenja je pri filmu dovolj. Posebno, kadar se malo spremem v režiserjem Lubitschem. On je sicer dober človek — če pa ga prime... A kaj bi vam pravila... Čakajte, zdaj pa moram iti. Prizor, ki smo ga dopoldne snemali, bo treba ponoviti. Pravijo, da zaradi mene. Vidite, tako je pri filmu...“

Kako je režiser Sternberg zaslovel

Josef v. Sternberg je že star izkušen režiser. Zdaj dela z Marleno Dietrich pri Paramountu in dobiva plačo 5000 dolarjev na teden.

Uvedel ga je sam Chaplin.

Časih, še nedolgo, pa je bilo drugače. Pred leti se je preselil z Dunaja, kjer je bil eden onih pisateljev, ki jim vsi obetajo karijero, ki pa se potem nenadoma sprvržejo v puste literarno slavo.

Ko je prišel v Hollywood, je imel še srečo. Kmalu je dobil pri MGMu skromno plačano mesto moža, ki striže filme in jih lepi v harmonično celoto. Tam pa ni dolgo ostal. Hotel je priti naprej. Sam ni vedel na kakšen način si je s strdanjem in pritrgovanjem od ust prahrnil 4000 dolarjev. S tem kapitalom, ki je za ameriške razmere zelo

Josef von Sternberg

majhen, je začel v pristanišču Los Angelesa snemati svoj film. — Za majhne denarje je najel nekaj igralcev, ki so bili brez zasluzka. Med njimi sta bila komik George Arthur in Georgia Hale, ki je pozneje igrala v Chaplinovem „Lovu za zlatom“. Film je slikal nenaden dvig dvojice iz umazanega predmestja in potem povratek tja, odkoder sta bila prišla.

Ko je bil film gotov, Sternberg ni vedel kje naj ga proda, ker je znano, da je najtežje v Ameriki prodati kaki družbi film, ki ga ni sama izdelala. Spomnil pa se je Chaplina.

Časih se je dosti pisalo o Kotu, Japoncu, ki je Chaplinu za nekakšnega tajnika. Njemu je Sternberg potožil svoje križe, in ne zaman. Za sto dolarjev ga je pridobil za svoj načrt.

Chaplin ima namreč navado gledati skoraj vsak dan filme drugih

produkcij, ki so mu posebno všeč. Koto je nekega dne začel vrteti Sternbergov film. Chaplin je gledal, gledal in njegovo navdušenje je raslo od trenutka do trenutka. Film je bil res nekaj posebnega. Potem so ga gledali še njegovi prijatelji: Fairbanks, Pickfordova in Schenck. — Še tisti večer je imel Sternberg 40.000 dolarjev v rokah, kupno ceno za svoj film. Omenjeni štirje gledalci so dali vsak po 10.000 dolarjev. Sternberg je čez noč zaslovel.

V Newyorku njegov film ni doživel takega uspeha, kakor so vsi pričakovali. Američani so preveč praktični ljudje, da bi se tako hitro navdušili za novost. Chaplin pa je vendarle ohranil vero v Sternbergov talent. Pregovoril je Pickfordovo, da mu je prepustila režijo svojega naslednjega filma, ki pa ni nikdar stekel. Sternberg se je namreč z njo sprl in se preselil k MGMu, kjer pa ni našel pravega umevanja za svoje delo. Nato je šel k Paramountu, kjer je razen kratkih gostovanj v Evropi še danes. Njegov film „Podzemlje“, ki mu je najbolj proslavil ime, je bil odlikovan kot najboljši film ameriške sezone 1927 z zlato kolajno in nagrado 10 tisoč dolarjev.

Zdaj studira z Marleno Dietrich nekaj vlog za nove filme te nemške umetnice, o kateri pripovedujejo, da je ena najmočnejših karakternih igralok.

„Zadnja četa“

je film, ki se odigrava v tistem času, ko si je Napoleon hotel osvojiti Evropo. V njem je naslikan boj trinajstotice junakov, ki rešijo nemško armado s tem, da onemogočijo Napoleonu prehod čez reko Saalo in pri tem sami padejo. V to zgodovinsko zanimivo snov je vpletena še mična, tragična zgodba ljubezni med poveljnikom „čete smrti“ in dekletom, ki je ostalo sredi boja med junaki v utrdbi — starem mlinu na veter.

Film je pesem ljubezni in junštva, pesem mladosti in moči in ponosa. Pesem mladosti pred vsem čeprav jih je med junaki precej, ki niso več mladi. Dokaj romantike je v njem, tiste starinsko pobarvane romantike, ki napravi, da postane človeku toplo pri srcu in lepo: kakor pravljica je. Trinajst mož, trinajst bratov, čeprav jih je veter znesel z vseh strani neba. In njihov vodja: ne vem, s kom v zgodovini bi ga človek primerjal. Morda z mladim Napoleonom, kakor smo ga gledali takrat v Ganceovem filmu. I.e. da je tam Napoleon neko skoraj mistično bitje, med tem ko poveljnik „zadnje čete“ živi.

V filmu ga igra Conrad Veidt. Doslej smo ga videli le v demonskih vlogah (Praški študent, Paganini, Orlovke roke), tu pa je čisto drugačen. Tu je naraven. Njegova partnerica je Karin Evans, mlada igral-

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Zadnja četa

drama iz Napoleonovih časov. V glavni vlogi slavni nemški umetnik Conrad Veidt in Karin Evans

On ali jaz

velika kriminalna drama. V glavni vlogi mojster kriminalnih vlog Harry Piel, ki igra dve vloge: pustolovca in princa. Njegova partnerica dražestna Olivia Fried.

Vihar na Montblancu

silna alpska drama, posneta pod vrhom Montblanca. V glavnih vlogah Leni Riefenstahl in Sepp Rist in znani letalski akrobat Udet, ki pristane z letalom na ledeniku.

kā, ki je prvič stopila v ospredje s tem filmom. In drugi? Sicer skoraj sama neznana imena, a vendar igralci, ki vedo, kaj se pravi igrati. Film je eden tistih, ki si ga je vredno ogledati. **B. R.**

Filmski drobci

Družba MGM je dobila naslov dvornega dobavitelja našega dvora.

Komponist Oskar Strauss, ki se je dolgo mudil v Ameriki pri MGMu se je te dni vrnil na Dunaj.

Sid Chaplin je polbrat Charlija Chaplina.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Kdo je režiral film „Monte-carlo“?
2. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Vihar na Montblancu“?
3. Pri kateri družbi igra Maurice Chevalier?
4. Pri kateri družbi igra Joan Crawfordova?
5. Katera slovenska operetna pevka je pela v filmu „Pesmi je konec“?

Rešitve vprašanj, ki jim mora biti priložen kupon št. 7, sprejemamo prvih šest dni po izidu lista. Med 10 izžrebanih reševalcev razdelimo za nagrado

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ

Na vprašanja v peti številki so tile odgovori pravi: 1. Častnik; 2. Greta Garbo; 3. Leni Riefenstahl; 4. Karl Lamač; 5. Paramount.

Nagrade je žreb prisodil takole:

- 5 slik: Milena Rozman, Ljubljana;
4 slike: Saša Petrič, Ljubljana;
3 slike: Ivan Mihaljevič, Kutina;
2 slike: Viktorija Aplenc, Ljubljana;

po eno sliko: Minka Zupan, Bled; Roza Krajncič, Krčevina; Joško Bernik, Rogatec; Ivana Gerdej, Jesenice; Silva Korenova, Ljubljana; Francka Mihelič, Javornik.

Nagrade smo izžrebanim že poslali in jih prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve.

Kako je treba pozimi živeti

Skoraj vsakdo je pozimi prehlajen ali pa še huje bolan. Ko bi ljudje vedeli, kako lahko je to preprečiti, ne bi bilo niti pol toliko obolenj, kakor jih imamo zdaj. Treba je le paziti na obleko, kurjavo, pred vsem pa na ureditev življenja pozimi.

Pogoj zdravja je zrak. Tudi pozimi. Čeprav je mrzlo, je treba vendar vsak dan vsaj enkrat sobo, kjer stanuješ, prezračiti. Kratek prepil pri tem zaleže več kakor dolgotrajno odpiranje in zračenje. Stene in pohištvo se pri tem le malo shlade. Mrzel zrak pa se itak hitro spet ogreje.

Temperatura v zakurjeni sobi naj nikdar ne presega 18 stopinj Celzija. Za otroke je lahko še malo nižja, za stare ljudi pa malce višja. Otroci postanejo v prevroči sobi zaspani in leni. Najbolje je, če jim prepoveš čepenje pri peči. Če jih zebe, naj telovadijo; tako se najhitreje segrejejo.

In zunaj? Pravilo naj ti bo: noge tople, glavo mrzlo! Nikdar ne pojdi ven v mokrih nogavicah in čevljih, nikdar si preveč ne zavijaj glave. Pazi samo, da ne ozebeš v nos ali v ušesa. Goji sport, pred vsem sankanje in smučanje. Kadar nehaš, pazi, da se ne prehladiš. Če si vroč, nikar ne stoj na prepihu, ampak se giblji, ali pa naglo stopi domov. Če si prepoten, se preobleci, ker se najhitre-

je prehladiš, če stojiš poten na mrazu. Doma ne sedi takoj k peči, posebno če te zebe, sezuj čevlje in obuj copate.

Če si prehlajen, lezi v posteljo, spij skodelico ali dve vročega čaja in se prepoti. Perilo imej zmeraj volneno. V čevlje deni časopisni papir, da ostanejo topli.

To so najboljše migljaji za ohranitev zdravja pozimi. In poceni.

Ravnanje z rokavicami

Preozke rokavice razširiš najlažje tako, da jih zaviješ najprej za nekaj ur v vlažno krpo, potem pa natakneš na roke in si jih na njih posušiš.

Rokavice iz usnja očistiš takole:

Bele rokavice, ki so le malo umazane, osnažiš z radirko. Drugo sredstvo, ki je najbolj znano, je bencin. Mnogo boljše pa je snaženje z mlekom, ki si mu dodala nekaj kapljic etra ali salmijakoveca. Pri tem postopku jih s tekočino ni treba namazati, ampak jih položiš na čisto krpo. Potem vzameš cunjico, jo pomočiš v mleko s salmijakovcem, potegneš z njo še nekajkrat po kosu mila in potem dobro nadrgneš z njo rokavico. Umazanija se sama raztopi, zato je treba brisati zmeraj z drugim koncem cunjice. Posebno pazi na konce prstov. Ko so rokavice znotraj in zunaj popolnoma čiste, jih obesi, da se posuše. Pri tem naj te ne moti, da so v mokrem stanju rumene barve. Rokavice drugih barv bodo potemnele, in jih posušiš kakor nove. Na ta način osnažene rokavice pri sušenju ne postanejo trde.

Črne rokavice iz usnja dobe svoj stari lesk, če jih namažeš z nekaj kapljicami in zdrgneš z laškimi oljem, ki si mu zaradi barve dodala nekaj kapljic črnila. Barve ne izgube.

Barvaste rokavice iz usnja natakni na roko in otri s terpentinovim špiritom. Potem jih na zraku posuši.

Usnjate rokavice lahko sama trpežno pobarvaš. Najprej jih v mlačni milnici operi in ožmi. Kupi barvo, jo raztopi in dodaj žlico soli. V tej raztopini pusti potem rokavice pol ure in jih večkrat obrni. Potem naj ostanejo v barvi, ki se hladi najmanj eno uro. Ko jih vzameš ven, jih izperj v vroči milnici in posuši.

Usnjate pralne rokavice operi v milnici, potem jih izperj v mrzli

Za vsako sliko primerno priložiti

Amer. zlata nalivna peresa, najnovjša, v 4 barvah in vseh velikostih za vsako pisavo z garancijo za vse življenje

Samo pri **A. PRELOG**
LJUBLJANA, Marijin trg.

vodi in posuši. Ko so suhe, jih enakomerno ovlaži s citronovim sokom in na debelo posuj s salovcem. Ko so suhe, jih premečkaj, da postanejo spet mehke.

Da se na koncu prstov ne narede prehitro luknje, kupi nekaj daljše rokavice in vložiti malo vate.

Juha z lečo

Potrebščine: Pol kile leče, 3 ali 4 žlice kislega zelja, 3 ali 4 veliki krompirji, zelenjava za juho, začimbe, žlica moke, čebula, mast.

Lečo, ki si jo že prejšnji dan namočila v mlačni vodi, deni z zelenjavo v svežo vodo in jo kuhaj dobro uro, da se na pol omehča. Potem dodeni krompir, ki si ga razrezala v kocke, zelje in začimbe. Drobno razrezano čebulo duši z moko v vroči masti, prilij juho leče in oboje zlij na lečo. Ta juha je zelo redilna.

Smetanov narastek

Potrebščine: Pol litra sladke smetane, četrt litra surovega mleka, 12 dek moke, 10 dek sladkorja, štiri jajca, citronov olupki in vanilinov sladkor.

Rumenjak, sladkor, začimbe, smetano in kislo mleko dobro stepi, dodaj po malem moko in na koncu sneg iz beljakov. Vse skupaj deni v pekač, ki mora biti dobro namazan z maslom, in postavi v pečico, kjer naj se peče dobro uro na ne prehluden ognju. Če hočeš, lahko dodaš še nekaj sekljanih mandljev ali rozin.

Sirov štrukelj

Potrebščine: 50 dek moke, 6—8 dek margarine ali druge masti, 6 dek sladkorja, 1 jajce, 1 zavojček dr. Oetker-jevega pecilnega praška, 1 osoljek, osminka litra mleka.

Nadev: 14 dek surovega masla ali druge dobre masti, 14 dek sladkorja, pol zavojčka dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja, 1 nožna konica soli, 4 jajca, pol kile sira in osminka litra smetane.

Priprava: Iz moke, margarine ali druge masti, sladkorja, jajca, pecilnega praška, soli in mleka nanesi na deski testo, ki ga ugneti kakor masleno testo in pusti pol ure stati. Razvaljaj ga nato do debelosti pol cm, obloži s spodnjim nadevom in zapogni testne robove čez; nato pomazi testo z beljakom in peci štrukelj počasi v pečici. Spečenega po-

tresi s sladkorjem in razreži na kose.

Nadev: Premešaj surovo maslo ali mast s sladkorjem, vanilinovim sladkorjem, soljo in rumenjaki, premešaj sir in smetano ter končno še na rahlo sneg iz 4 beljakov.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna „Franz

Josefova“ voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po skušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba „Franz Josefove“ grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtnege mozga najtopleje priporočati. „Franz Josefova“ voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nervozni umirajo zgodaj!

Ste li opazili pri sebi četudi le tuptam katerega izmed naslednjih znakov bližajoče se živčne oslabelosti?

Hitro razburjenje, nerszpoloženje drgetanje udov, nemirnost, utripanje srca, omotični napadi, tesnoba, nespečnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih telesnih delov, plašljivost, prevelika razdražljivost spričo ugovaranja, ropota, duha, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trzaje očesnih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpoved spomina ali govora, izredna nagnenja ali odvrtnost. Ako se pojavi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj

so Vaši živci resno oslabiljeni in potrebujejo okrepila.

Ne pustite tega vnamar še naprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje duševnih zmožnosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabelost, vabim Vas, pišite mi! Radevolje Vam

Zastonj in poštnine prosto enostaven način odkrijem

ki Vam bo pripravil veselo iznenadenje. Morda ste za razna sredstva izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotrajno izboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

kako slabosti Vaših živcev odpomoči.

Ta način prinese obenem tudi izboljšanje razpoloženja, veselje do življenja, moč in delazmožnost, da, pisal mi je že marsikdo, da ga je povsem prerodil. **To dokazujejo tudi mnenja zdravnikov.** Stane Vas samo dopisnico. Pošljem Vam zelo poučno

knjigo popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoj, si **spravite ta oglas!**

Ernst Pasternack, Berlin. SO.

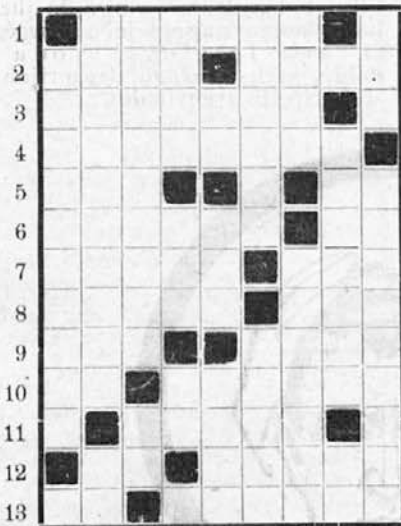
Mihaelkirchplatz No 13. Abt. 505.

KLIFJE
vsaj vsaj ho
fotografijah
ali listih
izv. šale
najsladnje

KLIFARNA ST-DEU
STUDIJA DALMATINOVATS

KRIZANKA

A B C D E F G H I

Vodoravno: 1. Para; 2. Gruda; Pripadnik mongolskega plemena; 3. Del sveta; 4. Evropsko gorovje; 5. Predplačilo; egiptovski bog; 6. Ime Romunije za Rimljanov; 7. Civilizacija; Adamovo rebro; 8. Element; čaronvik; 9. Žensko ime; beneško obrežje; 10. Nemška pritrdilnica; barvilo; 11. Slaven izdelovalec gosli; 12. Del kolesa; razkošje; 13. Mesto v Srbiji; reka v Črni gori.

Navpično: A. Pokrajina v Mali Aziji; B. Bajeslovna kraljica; predlog; C. Način zdravljenja; kvarta; D. Denar; žensko ime; am; E. Veznik; moško ime; rimski pesnik; F. Razstrelivo; prvina; G. narobe otok v Zapadni Indiji; pokrajina v Italiji; H. Reka v Birmi; an; I. Časomer; pokrajina v Španiji.

Tovarna kuvert

"KVERTA" D-7
C-7
LJUBLJANA
Kärlovská-c-2, Vofarski-pnt-1

Konfekcija papirja

Kupon 7 film

Rešitev križanke v zadnji številki
Vodoravno: 1. Strelvod; 2. Tragedija; 3. Riko, tek; 4. Apanaža; 5. To Semit; 6. El, pika; 7. Giseh, no; 8. Iturup, na; 9. Janina, ar; 10. Anal, re; 11. Pater; 12. Ujeda, osa; 13. Maraton. Navpično: A. Strategija; B. Tripolitanijska; C. Raka, Suna, er; D. Egon, Beril, da; E. Le, as, Hun, Pat; F. Od, žep, para; G. Vitamin, Eton; H. Oje, Ikona, es; I. Dakota, Ararat.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Velikanska izbira. Skrajne cene.

Krasna, primerna, mala in
velika

darila

v bogati izberi pri

lv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prizgajajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben. „Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudince itd. tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjstvom postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeña močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadlem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev

vanilinov sladkor

je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudince in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 lažni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti

za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljnih, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartlev, peciva, torti, t. d.

Za vsako obitelji so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti posvodi in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začasnih izključenih.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.